

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

ORSZÁGGYÜLÉS HIVATALA

Érkezett: 2009 MARCH 28.

T/9298. számú

törvényjavaslat

**a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV.
törvény módosításáról**

**Előadó: Dr. Gyenesei István
önkormányzati miniszter**

Budapest, 2009. március

2009. évi ... törvény
a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV.
törvény módosításáról

1. §

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Övjt.) III. fejezete helyébe a következő rendelkezés lép:

„III. fejezet

Választókerületek

8. § A 10 000 vagy ennél kevesebb lakosú település – kislistás választási rendszerben (42. §) – egy választókerületet alkot, amelyben a képviselők száma

- a) 200 lakosig 3,
- b) 800 lakosig 5,
- c) 5 000 lakosig 7,
- d) 10 000 lakosig 9.

9. § (1) A 10 000-nél több lakosú településen és fővárosi kerületben a képviselőket vegyes választási rendszerben (43-45. §) választják.

(2) A képviselők száma:

- a) 20 000 lakosig 10, amiből 6 mandátum egyéni választókerületben, 4 mandátum kompenzációs listán kerül kiosztásra,
- b) 40 000 lakosig 12, amiből 7 mandátum egyéni választókerületben, 5 mandátum kompenzációs listán kerül kiosztásra,
- c) 100 000 lakosig 16, amiből 9 mandátum egyéni választókerületben, 7 mandátum kompenzációs listán kerül kiosztásra,
- d) 100 001 lakostól 18, amiből 10 mandátum egyéni választókerületben, 8 mandátum kompenzációs listán kerül kiosztásra.

10. § A települési önkormányzat képviselő-testülete tagjainak számát a választás kitűzése évének január 1-jei lakosság száma alapján kell meghatározni.

11. § A választópolgárok a megyei (fővárosi) közgyűlés tagjait közvetlenül, listás választási rendszerben (46. §) választják. A megyei (fővárosi) közgyűlés választása tekintetében a megye (illetve a főváros) területe egy választókerületet alkot.

12. § A választópolgárok a polgármestert (főpolgármestert) közvetlenül választják. A választás tekintetében a település, illetve a főváros egy választókerületet alkot.”

2. §

Az Övjt. VI. fejezete helyébe a következő rendelkezés lép:

„VI. fejezet

A jelölés

25. § (1) A választópolgár jelölési fajtánként csak egy jelöltet, illetőleg listát ajánlhat.

(2) Egy választópolgár csak egy településen lehet képviselőjelölt.

(3) Egy választópolgár csak egy településen lehet polgármesterjelölt.

(4) Egy választópolgár nem lehet több megyében vagy megyében és a fővárosban megyei (fővárosi) listás jelölt.

(5) Akit főpolgármesternek jelölnek, nem lehet polgármesterjelölt.

26. § (1) Kislistás vagy egyéni választókerületi képviselőjelölt az, akit az adott választókerület választópolgárainak legalább 1%-a jelöltnek ajánlott. Jelöltet jelölő szervezet jelölhet vagy a választópolgár független jelöltként indulhat.

(2) A 10 000-nél több lakosú településen és fővárosi kerületben az a jelölő szervezet állíthat kompenzációs listát, amely a település egyéni választókerületei legalább egynegyedében, azaz 20 000 lakosig és 40 000 lakosig legalább 2 egyéni választókerületben, 100 000 lakosig és 100 001 lakostól 3 választókerületben jelöltet állított.

27. § Megyei listát az a jelölő szervezet állíthat, amely a választópolgárok legalább 0,3%-ának ajánlását összegyűjtötte. Fővárosi listát az a jelölő szervezet állíthat, amely legalább 6 fővárosi kerületben kompenzációs listát állított.

28. § (1) Polgármesterjelölt az, akit

- a) a 10 000 vagy annál kevesebb lakosú település választópolgárainak legalább 3%-a,
  - b) a 100 000 vagy annál kevesebb lakosú település választópolgárainak 2%-a, de legalább 300 választópolgár,
  - c) a 100 000-nél több lakosú település esetén a választópolgárok 1%-a, de legalább 2000 választópolgár
- jelöltnek ajánlott.

(2) Főpolgármester-jelölt az, akit a főváros választópolgárainak 0,5%-a jelöltnek ajánlott.

29. § A jelöléshez szükséges választópolgárok számának megállapításánál a névjegyzékben a közszemlére tétel időpontjában szereplő választópolgárok számát kell figyelembe venni.

30. § Közös jelölés alapján a jelölő szervezetek közös jelöltet, illetőleg közös listát állíthatnak.”

3. §

Az Övjt. IX. fejezete helyébe a következő rendelkezés lép:

„IX. fejezet

A megyei (fővárosi) közgyűlés tagjainak választása

46. § (1) A megye (főváros) közgyűlésének a 4. mellékletben meghatározott számú tagját a választópolgárok közvetlenül, listákon választják.

(2) A megyei (fővárosi) listák a 45. § (4) bekezdésében levő számítási mód alapján – a szavazatok arányában – kapnak mandátumot.

(3) A listáról a jelöltek a bejelentés sorrendjében kapnak mandátumot. A kieső jelölt helyére a sorrendben utána következő jelölt lép.

(4) Ha egy lista több mandátumot kap, mint a listán szereplő jelöltek száma, a mandátum betöltetlen marad.

(5) Nem kap mandátumot az a lista, amelyre a leadott érvényes szavazatok száma nem haladta meg a megyei (fővárosi) listákra leadott összes érvényes szavazatok számának 4%-át.

(6) Ha a jelölt a megyei listáról és települési képviselő-testület tagjaként egyaránt mandátumot kapna, úgy nyilatkoznia kell, hogy melyiket fogadja el.

(7) Ha a lista jelöltjét főpolgármesternek választották, a listáról törölni kell.”

4. §

Az Övjt. X. fejezete helyébe a következő rendelkezés lép:

„X. fejezet

A polgármester, főpolgármester választása

47. § (1) A polgármestert, a főpolgármestert a települések választópolgárai közvetlenül választják.

(2) Polgármester, főpolgármester az a jelölt lesz, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapta.

(3) Ha a választást azért nem lehetett megtartani, mert nem volt jelölt, továbbá, ha a legtöbb szavazatot elért két vagy több jelölt egyenlő számú szavazatot kapott, időközi választást kell kitűzni.”

5. §

Az Övjt. XIII. fejezete helyébe a következő rendelkezés lép:

„XIII. fejezet

Időközi választás

53. § (1) Ha az egyéni választókerület képviselőjének, a polgármesternek (főpolgármesternek) a megbízatása megszűnik, továbbá a 42. § (1) és (6) bekezdésében és a 44. § (2) bekezdésében, valamint a (2)-(3) bekezdésben meghatározott esetben időközi választást kell kitűzni.

(2) Ha a kislistán megválasztott képviselők száma a 8. §-ban meghatározott szám több mint fele (a képviselő-testület működéséhez szükséges létszám) alá csökken, akkor az üres helyekre időközi választást kell kitűzni.

(3) Ha az önkormányzati képviselő-testületet feloszlatták vagy feloszlott, időközi választást kell tartani.

(4) Ha a települési kislistáról megválasztott képviselő helye üresedik meg, helyére a legtöbb szavazatot elért jelölt lép. Ha a települési, megyei (fővárosi) listáról megválasztott képviselő kiesik, helyére az eredetileg bejelentett listáról a jelölő szervezet által bejelentett, ennek hiányában a listán soron következő jelölt lép. Ha a kislistán, illetőleg a listán nincs több jelölt, akkor időközi választást nem kell kiírni, a mandátum a következő általános választásig betöltetlen marad.”

6. §

Az Övjt. 54/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„54/A. § E törvény alkalmazásában

a) *jelölő szervezet*: a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény szerint bejegyzett párt, valamint az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény szerint bejegyzett társadalmi szervezet;

b) *település*: a község, a város, a megyei jogú város, a fővárosi kerület.”

7. §

Az Övjt. 4. számú melléklete helyébe e törvény melléklete lép.

8. §

E törvény 2009. december 30-án lép hatályba és rendelkezéseit a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2010. évi általános választásán kell először alkalmazni.

9. §

A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 113. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A települési kislistás választás eredményéről összesítő jegyzőkönyv, a vegyes választási rendszer egyéni választókerületi eredményéről választókerületenként külön-külön jegyzőkönyv, listás eredményéről, valamint a megyei és a fővárosi listás választás eredményéről és a polgármester választásáról külön jegyzőkönyv készül.”

10. §

A Ve. 101. § a) pontjában az „a 10 000 vagy annál kevesebb lakosú települések együttesen, illetőleg a 10 000-nél több lakosú települések együttesen, a megyei jogú városok nélkül” szövegrész helyébe az „a megye” szöveg lép.

11. §

(1) Hatályát veszti az Övjt. IX/A. fejezete, az Övjt. 57. §-a, az Övjt. 59. §-a és az Övjt. 3. *melléklete*.

(2) Hatályát veszti a Ve. 110. § (1) bekezdés b) pontjában az „– a megyei jogú város kivételével –” szövegrész.

12. §

Hatályát veszti a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV. törvény módosításáról szóló 1994. évi LXII. törvény.

„4. melléklet a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló
1990. évi LXIV. törvényhez**Megyei (fővárosi) közgyűlés tagjainak száma**

Megye	A közgyűlés tagjainak száma
Baranya megye	23
Bács-Kiskun megye	25
Békés megye	23
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	27
Budapest	36
Csongrád megye	23
Fejér megye	23
Győr-Moson-Sopron megye	23
Hajdú-Bihar megye	25
Heves megye	23
Jász-Nagykun-Szolnok megye	25
Komárom-Esztergom megye	23
Nógrád megye	21
Pest megye	33
Somogy megye	23
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	27
Tolna megye	21
Vas megye	21
Veszprém megye	23
Zala megye	21

”

INDOKOLÁS

a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 1990. évi LXIV. törvényjavaslathoz

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) célja az önkormányzati képviselők számának csökkentése, a közvetett demokrácia felesleges költségeinek megtakarítása.

A Javaslat szerint az önkormányzati képviselők létszáma jelentősen csökken. Jelenleg a fővárosi/megyei közgyűlések tagjai összlétszáma 901, ez a Javaslattal 489-re csökkenne. A helyi önkormányzati képviselők száma jelenleg 25 941, ez a Javaslat szerint – településenként a település lélekszámának nagyságától függő mértékben – 20 219-re csökken. Ennek eredményeképpen a 10 000 lakos alatti településeken 3-9 fős, a 10 000 lakos feletti településeken 10-18 fős képviselő-testületek alakulnak. A létszámcsökkentés szükségképpen jelenti a megyei közgyűlési választások két választókerületének összevonását.

A Javaslat elfogadása esetén a kisebb létszámú önkormányzati testületek hatékonyabban működhetnek, illetve költségtakarékosabb működés várható.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A Javaslat az Övjt. III. fejezetének újra megállapításával meghatározza a választókerületeket és a korábbinál kisebb létszámú települési képviselő-testületek választásán elnyerhető mandátumok számát. A képviselő-testületek tagjainak számát a szavazás kitűzése évének január 1-jei lakosság száma alapján kell meghatározni. A hatályos rendszerhez képest érdemi változás, hogy a Javaslat szerint a megyei közgyűlés megválasztásában a megyében elhelyezkedő megyei jogú város(ok) választópolgárai is részt vesznek.

A 2. §-hoz

A Javaslát az Övjt. VI. fejezetének újra megállapításával a korábbinál egyértelműbben meghatározza a többszörös jelöltség egyes esetei kizárására vonatkozó szabályokat, továbbá a 10 000 lakos feletti települések vonatkozásában rögzíti a kompenzációs lista állításához szükséges egyéni választókerületi jelöltek számát.

A 3. §-hoz

A Javaslát egységesíti a megyei és a fővárosi közgyűlés tagjainak választását úgy, hogy a továbbiakban a megyei közgyűlések tagjainak megválasztásán a megyei jogú városok választópolgárai is részt vesznek. Megszűnik a megyékben eddig alkalmazott két fiktív választókerület (10 000 lakos alatti, illetve feletti települések), de megmarad a 4%-os küszöb annak érdekében, hogy a megyei közgyűlésben csak a megyében számottevő támogatottsággal rendelkező politikai csoportok rendelkezzenek megyei szintű önkormányzati képviselettel, s ezzel a megyék irányíthatósága ne sérüljön. A Javaslát rögzíti, hogy akit főpolgármesternek választottak, azt a listáról törölni kell. Akit településen és megyében (fővárosban) is képviselőnek választottak, nyilatkoznia kell arról, melyik mandátumot fogadja el. A listák közti szavazatelosztási formula nem változik.

A 4. §-hoz

A Javaslát a korábbinál egyértelműbben meghatározza a polgármester (főpolgármester) választására vonatkozó szabályokat.

Az 5. §-hoz

A Javaslát újra megállapítja az Övjt. XIII. fejezetét és ezzel az időközi választás eseteit. Az esetek nem változnak, de a szabályozás a korábbinál áttekinthetőbb, a normavilágosságot jobban szolgálja. A vonatkozó eljárási rendelkezések átkerülnek a választási eljárási törvénybe.

A 6. §-hoz

A Javaslát a továbbiakban csak a szükséges értelmező rendelkezéseket definiálja. A pusztán egyes jogintézményekhez szükséges rendelkezések a vonatkozó helyekre kerülnek normatív rendelkezésként, az eljárási fogalmakat pedig csak a választási eljárási törvény tartalmazza.

A 7. §-hoz

A Javaslat újra megállapítja az Övjt. 4. számú mellékletét, mert a megyei közgyűlések létszáma – összhangban az általános indokolásban foglalt hatékonyságnövelő és költségcsökkentő célkitűzésekkel – jelentősen csökken. A megyei közgyűlések 21-23-25-27-33 tagúak. A belső arányosítás következtében a Pest Megyei Közgyűlés a továbbiakban nem nagyobb létszámú, mint a több választópolgárt reprezentáló Fővárosi Közgyűlés. A Fővárosi Közgyűlés létszáma 66 főről 36-ra csökken. A létszámcsökkentés nem veszélyezteti az önkormányzati feladatok ellátását, sőt a működés hatékonyságának növekedése, illetve a képviselői juttatásokra fordított kiadások legalább egyharmadának megtakarítása várható.

A 8. §-hoz

A Javaslat szerint a törvény 2009. december 30-án lép hatályba, így rendelkezéseit először a 2010. évi általános önkormányzati választáson kell alkalmazni.

A 9. §-hoz

A megyei közgyűlési választáson a két választókerület megszüntetése szükségessé teszi a jegyzőkönyvekre vonatkozó szabályozás pontosítását.

A 10-12. §-hoz

A módosítások következtében szükségtelenné vált rendelkezések hatályon kívül helyezését, valamint – figyelemmel az Alkotmánybíróság 4/2006. (II. 15.) AB határozatára – technikai deregulációt megvalósító rendelkezések.